

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

ΟΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΙ

Κατά τινα μουσουλμανικὴν παράδοσιν ὅτε ἡ Εὐὰ ἐξεδιώχθη τοῦ παραδείσου, ἀπεσύρθη ἐν τῇ νήσῳ Κεϋ-
λάνη κλαίουσα νυκθημερόν. Τὰ δὲ δάκρυά της κα-
ταπίπτοντα εἰς τὰ θαλάσσια κύματα μετεβάλλοντο εἰς
μαργαρίτας.

Ἡ ἀλιεῖα τῶν μαργαριτῶν ἐνεργεῖται περιοδικῶς
ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Condatchy. Ἐπὶ τῆς ἀγόνου καὶ
ἐρήμου ταύτης παραλίας προστέρχονται κατὰ τὴν ἐπο-
χὴν τῆς ἀλιείας χιλιάδες ἀνδρῶν διαφόρων ἐθνικο-
τήτων, φυλῶν, ἐπιτηδευμάτων. Τὸ πολυάσχολον
τοῦτο πλῆθος, αἱ σκηναὶ καὶ αἱ καλύβαι, τὰ παντα-
χού ὑψούμενα γραφεῖα καὶ καφενεῖα, οἱ ἐλιγμοὶ
τῶν πλοίων, ἡ κίνησις τῶν ἐφοπλιστῶν καὶ τῶν
ἐμπόρων ἀποτελοῦσι περίεργον θέαμα. Οἱ σωροὶ τῶν
ὄστρέων ἀπέχουσι περὶ τὰ 20 μίλλια τῆς παραλίας,
εἰς βάθος 6 ἢ 8 ὄργυιων. Ἐξετάζονται περιοδικῶς
ὑπὸ εἰδικῶν πρακτόρων, ἀναλόγως δὲ τῆς ποσότητος
καὶ τῆς καταστάσεως τῶν μαλακίων, ἡ κυβερνήσις
ὀρίζει τοὺς εἰς τοὺς ἀλιεῖς ἐκχωρηθησομένους ὄχτους.
Πιστεύουσι ὅτι τὸ μαργαριτοφόρον ὄστρακον ὠριμάζει
ἐντὸς 7 ἕως 9 ἐτῶν. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου τού-
του ὁ μαργαρίτης ἀναπτυσσόμενος ἐνοχλεῖ τὸ ζῶον
τὸ ὁποῖον τὸν ῥίπτει ἐκ τῆς κόγχης αὐτοῦ.

Ἡ ἀλιεῖα διαρκεῖ περὶ τοὺς δύο μῆνας, ἀπὸ τῶν
ἀρχῶν τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἀπρι-
λίου. Τὴν δεκάτην ἐσπερινὴν ὥραν, κανονοβολισμὸς
δίδει τὸ σημεῖον, πάντα δὲ τὰ πλοιάρια ἀπέρχονται,
ὠθούμενα ὑπὸ τῆς γιγνῆς αὐρας' ἐπανερχονται δὲ περὶ
τὴν δειλὴν τῆς ἐπομένης φερόμενα ὑπὸ τῆς θαλασ-
σίας αὐρας. Κανονοβολισμὸς ἀγγέλλει τὴν ἐπάνοδόν
τῶν ἐφοπλιστῶν καὶ ἔμποροι, περίεργοι καὶ κυβερ-
νῆται πλοίων συνοστίζονται εἰς τὴν ἀκτὴν μετ' οὐ
πολύ δὲ πᾶσα ἡ συγκομιδὴ ἀποδιβάσσεται.

Τὸ πλήρωμα ἐκάστου πλοίου ἀποτελεῖται ἐκ δέκα
ναυτῶν καὶ δέκα δυτῶν.

Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἰθισμένους πρὸς τὸ ἐπάγ-
γελμά του, ὁ δῦτης τῆς Κεϋλάνης ποιεῖται χρῆσιν
τῶν ποδῶν αὐτοῦ ὡς χειρῶν. Διὰ τοῦ μεγάλου δα-
κτύλου τοῦ δεξιοῦ ποδὸς δράττεται σχοινίου ἐφ' οὗ ἐπι-
κρέματα βαρῦς λίθος ὅστις καὶ τὸν σύρει πρὸς τὰ ὕδατα·
διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατεῖ ἕτερον σχοινίον τῆ
βοηθείᾳ τοῦ ὁποίου ἀνέρχεται. Διὰ τοῦ μεγάλου δα-
κτύλου τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς κρατεῖ μικρὸν δίκτυον ἐν
ᾧ ἐναποθετεῖ τὰ ὄστρακα, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς
σφιγγεῖ τοὺς ῥώθωνας. Εἶτα κλείει τοὺς ὀφθαλμούς,
συλλέγει ταχέως ὅ,τι ἂν δυνηθῇ, καὶ ἀφίνων τὸ φέρον
τὸν βαρὺν λίθον σχοινίον, ποιεῖ σημεῖον ὅπως τὸν ἀνα-
βιδάσσει καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῆς λείας
του. Μόλις παρέμεινε ἐν τῇ θαλάσῃ ἐν ἡμισυ ἢ δύο
λεπτά, καὶ εἶνε ἐξησθενημένος συχνάκις δὲ ἐκρέει
τοῦ στόματος, τῶν ὠτων καὶ τῶν ῥωθῶνων του αἷμα.
Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀναλαμβάνει καὶ ἄρχεται πάλιν
ἐργαζόμενος. Δύται τινὲς κατέρχονται τεσσαρακον-
τάκις ἢ πεντηκοντάκις τῆς ἡμέρας. Τινὲς τούτων δια-
μένουσι εἰς τὰ θαλάσσια βάθη τρία, τέσσαρα ἐνίοτε
δὲ καὶ πέντε λεπτά, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε σπανιώτατον.

Τὸ ἐκφοβίζον ἰδίᾳ τοὺς εὐκινήτους καὶ γενναίους
τούτους ἀνδρας εἶνε ὁ κροκόδειλος. Ὅπως προφυλα-
χθῶσι ἀπὸ τοῦ κινδύνου τούτου καταφεύγουσι εἰς τὰς
γοητείας καὶ τὰς ἐπόδας. Ὅλην τὴν νύκτα διαρ-
κούσης τῆς ἀλιείας, οἱ μάγοι τῆς χώρας εἶνε ἐπὶ τῆς
ἀκτῆς, τονθορίζοντες πρὸς πρὸς αἰετὸς καὶ ποιούντες παν-
τοειδεῖς μορφασμοὺς πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ φοβεροῦ
ζώου.

Μ' ὅλα τὰ πρὸς σωτηρίαν τῶν μέσα ταῦτα, πλεῖστοι
δύται κατασπαράσσονται καὶ ἀκρωτηριάζονται· τότε
δὲ ὁ προστατεύων αὐτοὺς μάγος διηγεῖται ὅτι εἰς τοὺς
ἐξορκισμοὺς αὐτοῦ προελήφθη ὑπ' ἄλλου μάγου ἐχ-
θροῦ του, καὶ ὅτι ἐγένετο θῦμα μεγάλης προδοσίας.

Ὅταν συμπληρωθῇ ἡ ἐκφόρτωσις τῶν πλοίων,
οὐδεὶς γνωρίζει ἀμέσως τὴν ἀξίαν τῶν συλλεχθέντων.
Δὲν ἀνοίγουσι τὰ ὄστρακα ἐκ φόβου μήπως βλαβῶσι
οἱ ἐν αὐτοῖς ἐμπεριεχόμενοι μαργαρίται, ἀλλὰ σω-
ρεύουσι αὐτὰ ἐντὸς λάκκων ἡμίσεος ποδὸς βάθους,
διὰ ψιάθων δισκευασμένων. Ἐκαστος ἐφοπλιστῆς,
ἐκαστος κερδοσκόπος ἔχει ἰδίους λάκκους διὰ φραγμῶν
περιβεβλημένους, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ ὄστρακα θνή-
σκουσι καὶ σήπονται. Ἡ σηπεδὼν αὕτη διαχέει ἀνυ-
πόφορον δυσωδίαν εἰς πολλῶν μιλίων ἀπόστασιν, ὁ
δ' ἄρῃ διαμένει μεμολυσμένος μέχρις οὗ οἱ ἐτησίαι
καὶ ὁ σφοδρὸς λίψ καθαρῶσιν αὐτόν.

Ἀλλὰ τὰ σκληρὰ ὄστρακα ἀποσυντίθενται ἐκ τῆς
σήμεως, οἱ δὲ μαργαρίται ἐξάγονται εὐκόλως. Τότε
καθαρίζονται, εἶτα δὲ διὰ ψιλῶν κοσκίνων διαφόρων
μεγεθῶν διαιροῦνται εἰς δεκάδα κατηγοριῶν, ἀπὸ
τῶν χονδρῶν φαινῶν μαργαριτῶν τῶν προωρισμένων
διὰ τὰ βασιλικά διαδήματα καὶ τὰ κοσμήματα τῶν
κυριῶν μέχρι τῆς μαργαριτοφόρου κόνεως τῆς πω-
λουμένης μὲ τὸ κοιλόν.

Ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ ὑπάρχουσι μαργαριτοφό-
ροι ὄχθοι πολλῶν σπουδαϊότεροι τῶν τῆς νήσου Κεϋ-
λάνης, ἐκτεινόμενοι ἐπὶ μέγαλον μέρος τῆς Περσι-
κῆς παραλίας ὡς καὶ ἐφ' ἀπάσης τῆς Ἀραβικῆς. Ἡ
ἀλιεῖα ἄρχεται κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον καὶ ἐξακο-
λουθεῖ μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁ Ταβερνὶ περιέ-
γραψε τὸν τρόπον τῆς ἀλιείας ὅστις εἶνε σχεδὸν ὁ
αὐτὸς μὲ τὸν τῆς Κεϋλάνης.

«Προσδένουσι, λέγει ὁ διάσημος περιηγητῆς, σχοι-
νίον ὑπὸ τοὺς βραχιόνας τῶν δυτῶν, οὕτινος τὴν ἄκραν
κρατοῦσι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ' φέρουσι προσδεδεμένον διὰ
σχοινίου ἐπὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδὸς λίθον
18 ἕως 20 λιτρῶν βάρους, οὕτινος τὴν ἄκραν ὡσαύ-
τως κρατοῦσι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ' ἐπὶ πλέον δὲ δίκτυον
τι ἐν εἴδει σάκκου, οὗ τὸ στόμιον ὅπως μένη ἀνοι-
κτὸν περιβάλλεται διὰ στεφάνης. Τότε ὁ δῦτης βυ-
θίζεται, ἅμα δὲ φθάσῃ εἰς τὸν βυθόν, ὅπου καὶ κα-
τέρχεται πάραυτα ἕνεκα τοῦ βάρους τοῦ λίθου, ὃν
φέρει ἐπὶ τοῦ μεγάλου δακτύλου τοῦ ποδὸς, τὸν ἀραι-
ρεῖ τάχιστα, κρατοῦσι δ' αὐτὸν οἱ ἐν τῷ πλοίῳ. Ἐφ'
ὅσον ὁ δῦτης ἀντέχει, ῥίπτει ὄστρακα εἰς τὸ δίκτυον,
ἅμα ὅμως αἰσθανθῆ ἑαυτὸν ἐξασθενούμενον, σύρει τὸ
σχοινίον δι' οὗ εἶνε δεδεμένος, οἱ δ' ἐν τῷ πλοίῳ

ἀνασύρουν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα. Ὅπως ἐκβάλλωσι τὰ ὄστρακα ἀπὸ τοῦ δικτύου καὶ ἀναλάβῃ ὁ δῦτης, παρέρχεται τέταρτον περίπου τῆς ὥρας, μεθ' ὃ βυθίζεται πάλιν. Οἱ ἔχοντες ἀνάγκη χρημάτων πωλοῦσιν ἀμέσως ὅτι ἠλίευσαν, οἱ εὐπορώτεροι ὁμῶς φυλάττουσι αὐτοὺς μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἀλιείας. Ἀρῖνουσι τὰ ὄστρακα κεκλεισμένα, ἅτινα ἀνοίγονται ἀφ' ἑαυτῶν ἐφ' ὅσον σήπονται. Ὑπάρχουσι ὄστρακα τετράκις μεγαλειότερα τῶν ἐν Ῥουὲν ἀλιευομένων ὧν ὁμῶς ἡ σὰρξ εἶνε ἀνοστοτάτη.»

Τὸ χρῶμα τῶν μαργαριτῶν τοῦ Περσικοῦ κόλπου εἶνε γενικῶς ὑποκίτρινον, εἶνε δὲ ὀλιγοζήτητοι ἐν Εὐρώπῃ, καὶ περιζήτητοι ἐν Ἀνατολῇ.

« Ἐπὶ τῆς Ἀραβικῆς παραλίας λέγει ὁ Ταβερνιέ, τῆς ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πλινίου φημιζομένης, εὐρέθη ἐν ἔτει 1633 ὁ χονδρότερος καὶ τελειότερος μαργαρίτης ἐκ τῶν ἀνακαλυθέντων μέχρι σήμερον, καὶ μὴ ἔχων οὐδὲν ἐλάττωμα. Ἐπωλήθη εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας ἀντὶ 3200 τομανίων, ἧτοι ἀντὶ 1, 400, 500 δραχμῶν.»

Μαργαρίται ἀλιεῦνται εἰς πλεῖστα τῆς Εὐρώπης μέρη. Οἱ τῆς Ἀγγλίας ἦσαν ἄλλοτε περιώνυμοι, κατὰ δὲ τὸν Σουετῶνιον ἦσαν εἰς τῶν λόγων τῆς ἐκστρατείας τοῦ Καίσαρος εἰς τὴν γῆσον ταύτην. Ἡ ἐπιθυμία ὁμῶς αὐτοῦ δὲν ἔκορσθη, διότι οἱ μαργαρίται τῆς Βρεττανίας δὲν ἦσαν οὔτε τόσον ὥραϊοι οὔτε τόσον πολλοὶ ὅπως ἠλπίζε. Μόλα ταῦτα ἔλαβε ἓνα μέδιμνον, ὃν προσέφερεν εἰς τὸν γαῖον τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐν Ἀμερικῇ οἱ μαργαρίται ἦσαν γνωστοὶ καὶ περιζήτητοι πολὺ πρὸ τῆς ἀρίξεως τῶν εὐρωπαϊῶν. Ἀμα ὡς οἱ Ἴσπανοὶ ἐπάτησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψαν, ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τοὺς ἀγρίους κεκοσμημένους διὰ ψελλίων καὶ περιδερσίων ἐκ μαργαριτῶν καὶ τοὺς ἀρχηγούς τῶν Μεξικανικῶν φυλῶν λίαν ἐνδιαφερομένους διὰ τοὺς ὥραϊους μαργαρίτας. Ἐν Φλωρίδι, κατὰ τὸν Φερδινάνδον δὲ Σότο, οἱ τάφοι τῶν ἀρχηγῶν ἦσαν κεκοσμημένοι διὰ μαργαριτῶν, μεταξὺ δὲ τῶν δώρων ἅτινα ὁ Μοντεζούμας προσέφερε τῷ Φερδινάνδῳ Κορτές, κατὰ τὴν εἰς Μεξικὸν εἰσοδὸν του, συγκατελέγοντο περιδέραια ἐκ ρουβινίων, σμαράγδων καὶ μαργαριτῶν, ἅτινα ἀπεστάλησαν εἰς τὸν Κάρολον Ε'.

Ὁ χώρος ἐν ᾧ ἠλιεῦντο οἱ μαργαρίται τῶν αυτοκρατόρων τοῦ Μεξικοῦ ἐξετείνετο ἐπὶ εὐρείας παραλίας μεταξὺ τοῦ Ἀκαλπούκου καὶ τοῦ κόλπου Tehuantepec. Οἱ Ἴσπανοὶ ἀνεζήτησαν νέους χώρους ἐν τῇ θαλάσῃ τῶν Καραϊβῶν, τοσοῦτο δ' ἐπέτυχον, ὥστε τάχιστα ἰδρῦθησαν ἐν ταῖς ἀκταῖς πόλεις εὐδαίμονες καὶ πλοῦσια ἐμπορικῶς γραφεῖα. Ἐν ἔτει 1530 ἡ ἀξία τῶν ἐκ τῆς ἀποικίας τῶν Καραϊβῶν εἰς Εὐρώπην ἀποσταλέντων μαργαριτῶν ἀνῆρχετο εἰς 4,000,000 δραχμῶν. Ἄλλοτε πάλιν μεταξὺ τῶν εἰς Ἰσπανίαν εἰσαχθέντων μαργαριτῶν εὐρέθη εἰς ἐκτιμηθεῖς 350,000 δραχμῶν. Τὴν ἀλιείαν ταύτην ἐξετέλουν οἱ Ἰνδοὶ, ὁ δὲ Λὰς Κάζας ὁ διάπυρος τοῦ Νέου Κόσμου ἀπόστολος, οὕτω πως περιγράφει τὰ δεῖνὰ αὐτῶν:

« Δὲν δύναται τις, λέγει, νὰ φαντασθῇ σκληροτέραν καὶ ἀποτροπαιότεραν τῆς τυραννίας ἢν οἱ Ἴσπανοὶ ἐξασκοῦσιν ὅπως συναθροίσωσι καὶ παγιδεύσωσι τοὺς πτωχοὺς Ἰνδοὺς, ὅπως αἰχμαλωτίσωσι καὶ μεταχειρισθῶσιν αὐτοὺς διὰ τὴν ἀλιείαν τῶν μαργαριτῶν. Τὰ ὅσα ὑποφέρουσιν οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι μόνον πρὸς τὰ δεῖνὰ τῆς κολάσεως δύνανται νὰ συγκριθῶσιν. Οἱ ἐν τοῖς χρυσορυχεῖς ἐργαζόμενοι εἶνε πολὺ εὐτυχέστεροι. Τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ βυθίζωνται εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς βάθος πέντε ἕως ἑξ ὀργυιῶν. Κολυμβῶσι κρατοῦντες τὴν ἀναπνοὴν των, ὅπως ἀποσπάσωσι τὰς μαργαροφόρους κόγχας καὶ ἀνέρχονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μετὰ δικτύων πλήρων μαργαροφόρων κόγχων, ὅπως ἀναπνεύσωσιν ὀλίγον. Ἐὰν παραμείνωσι πλέον τῷ ὀρισθέντος χρόνου, ἀσπλαγγνος Ἰσπανὸς ἐκεῖ που ἐν ἀκατίῳ εὐρισκόμενος, τύπτει αὐτοὺς ἀνηλεῶς, ἀρπάζων δ' αὐτοὺς ἐκ τῆς κόμης τοὺς ὑποχρεῶναι νὰ βυθισθῶσι ἀμέσως πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἀλιείας. Ἀντὶ τροφῆς δίδουσιν αὐτοῖς τεμάχιον ἄρτου καὶ ἰχθύος, οὐχὶ ὁμῶς ἀρκετοῦ ὅπως κορέσωσι τὴν πείναν των. Κλίνην ἔχουσι τὸ σκληρὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ προσδέονται, ἵνα μὴ δραπετεύσωσι. Συναγικὸς δὲ πνίγονται ἢ σπαράσσονται ὑπὸ τῶν θαλασσιῶν τεράτων ἅτινα καταβροχθίζουσιν αὐτοὺς ὀλοκλήρους.»

Ἐνεκα τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς σκληρότητος των οἱ Ἴσπανοὶ κατέστρεψαν τὴν ἀλιείαν τῶν παραγωγικῶν τούτων χώρων. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ μεγάλα πρακτορεῖα ἐξηφανίσθησαν, καὶ αἱ ὥραϊα οἰκίαι κατηρειπώθησαν· αἱ δὲ περίεξ νησίδες ἐν αἷς τόσαι ἐστάθμειον λέμβοι ἐγκατελείφθησαν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ἀνεκαλύφθησαν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Παναμᾶ καὶ τῆς Καλιφορνίας λαμπρὰ μαργαριτοφόρα ὄστρακα, ἀλλὰ τὰ ἐξ αὐτῶν ὠφελήματα δὲν ἦσαν οἷα ἀνεμένοντο. Οἱ μαῦροι καὶ οἱ Ἰνδοὶ κακοπαθοῦντες καὶ κακῶς ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊῶν πληρωνόμενοι, ἀπέφευγον τὰ κινδυνώδη ταῦτα ὕδατα, ἐν οἷς μόνον διὰ τοῦ δόλου ἢ τῆς βίας προσήρχοντο βραδύτερον δ' ἔνεκα τῶν πολιτικῶν ἐπαναστάσεων ἢ δύσκολος αὐτῇ ἀλιεία ἐντελῶς ἐγκαταλείφθη.

Ἐν ἔτει 1825 ἀγγλικὴ τις εἰταιρία ἀνέλαβε τὴν ἀλιείαν διὰ καλλιτέροιο συστήματος, καὶ διὰ τοῦ νεωστὶ ὑπὸ δύο σοφῶν Ἀγγλῶν βελτιωθέντος καταδυτικοῦ κώδωνος. Ἀνδρεῖος καὶ εὐφυῆς ἀξιωματικὸς ἐστάλη εἰς Καλιφορνίαν ὅπως ἐξετάσῃ τὰς θέσεις τῶν ὄστράκων. Διὰ γενναίων δοκιμῶν παρέμεινε ἐπὶ πολλὰ λεπτὰ εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἐβεβαίωσε δὲ ὅτι τὰ ὄστρακα ἦσαν τοποθετημένα ὑπὸ τοὺς ὅλους τῶν βράχων, οὕτως ὥστε πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἢ χρῆσις τοῦ καταδυτικοῦ κώδωνος ἦτο ἀνωφελές. Ἐβεβαίωσε ὡσαύτως, ὅτι ἐδυσκολεύετο νὰ πείσῃ τοὺς ἐγγυφίους νὰ μετέρχωνται τὸ τοῦ δῦτου ἐπάγγελμα, ἀπάντων φοβουμένων εἰδὸς τι παμμεγέθους κροκοδείλου, ὃν καλοῦσι τεντερέρο.

Κατάρθωσεν ὁμῶς νὰ ὀργανώσῃ ἕκτοτε κανονικὴν τινα ἄλλ' ὀλίγον ἐπικερδῆ ἀλιείαν.